

Методичні аспекти використання кімнатних рослин при викладанні анатомії та морфології рослин у курсі Фармацевтична ботаніка в НФаУ
Філатова О.В.

Кафедра ботаніки

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

ztaxon@i.ua

Кімнатні рослини традиційно використовуються у якості унаочнень при вивченні ботаніки у вищій школі. Значне біорізноманіття та доступність протягом всього начального року дозволяє дослідити та проілюструвати загальні анатомічні та морфологічні особливості будови рослинного організму. На кафедрі ботаніки НФаУ створена колекція невибагливих до умов вирощування рослин тропіків, субтропіків, пустель та напівпустель, яка нараховує близько 100 видів та форм і використовується у навчальному процесі.

Багаторічний досвід викладачів кафедри довів, що під час практичних робіт з анатомії рослин доцільно використовувати такі об'єкти: представники родів *Aloe*, *Begonia*, *Dieffenbachia*, *Ficus*, *Rhoeo*, *Zebrina* (кристалічні включення в рослинній клітині: друзи, рафіди, стилоїди, поодинокі кристали, цистоліти); представники родини *Commelinaceae* (типи пластид, пігменти рослинної клітини); *Aspidistra elatior*, *Pandanus veitchii* (будова простих пор); *Aloe arborescens*, *Cyperus alternifolius*, *Ficus elastica* (будова аеренхіми, запасаючих та видільних тканин); *Camellia japonica*, *Chlorophytum comosum*, *Ficus elastica*, *Plectranthus tomentosa*, *Rhoeo spathacea*, *Saintpaulia* sp., *Setcreasea purpurea* (анатомічна будова листка, трихоми, типи продигових апаратів); *Coleus blumeii*, *Crassula portulaca*, *Dieffenbachia maculata*, *Kalanchoe blossfeldiana*, *Rhoeo spathacea* (анатомічна будова стебла).

При вивченні морфології вегетативних органів використовують види: *Phalaenopsis* sp., *Hedera helix*, *Monstera delisiosa*, *Pandanus veitchii*, *Scindapsus pictus*, (будова і видозміни коренів); види родів *Cissus*, *Citrus*, *Geranium*, *Kalanchoe*, *Nephrolepis*, *Pelargonium*, *Philodendron*, *Schefflera*. *Zamioculcas* (морфологічна будова листка); види *Passiflora caerulea*, *Impatiens sultani* (екстрафлоральні нектарники); види *Ruscus hypoglossum*, *Schlumbergera truncata*, *Stapelia grandiflora* (філокладії, кладодии); види *Codiaeum variegatum*, *Kalanchoe pinnata*, *Passiflora caerulea*, *Syngonium podophyllum* (гетерофілія); види родин *Asparagaceae*, *Cactaceae*, *Euphorbiaceae*, *Vitaceae* (аналогічні та гомологічні органи) тощо.

Досвід роботи показав, що постійне використання живих кімнатних рослин на практичних заняттях з ботаніки не лише розширює кругозір, а й сприяє усвідомленню загальної єдності будови і функцій рослинного організму та підвищенню професійної компетентності майбутніх фармацевтів.